

STUDIA THEOLOGICA DOCTORALIA

STUDIA THEOLOGICA DOCTORALIA

III

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Studia theologica doctoralia / pr. prof. Viorel Sava, pr. prof. Ion Vicovan, diac. drd. Cezar Pelin. - Iași : Tehnopress, 2011-
3 vol.

ISBN 978-973-702-830-3

Vol. 3 / coord.: prof. dr. Viorel Sava, drd. Ioan Dura, drd. Cristian Onica, drd. Andrei Atudori. - Iași : Doxologia, 2012. -
ISBN 978-606-8278-52-0

I. Sava, Viorel (coord.)

II. Dura, Ioan (coord.)

III. Onica, Cristian (coord.)

IV. Atudori, Andrei (coord.)

STUDIA THEOLOGICA DOCTORALIA

III

Coordonatori:

Pr. Prof. Dr. Viorel SAVA

Drd. Ioan DURA

Drd. Cristian ONICA

Drd. Andrei ATUDORI

Volum rezultat în urma desfășurării Simpozionului Internațional

„Studia Theologica Doctoralia” , ediția a III-a

Facultatea de Teologie Ortodoxă „Dumitru Stăniloae”

Iași – 16-17 mai 2011

Tipărit cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului

TEOFAN,

Mitropolitul Moldovei și Bucovinei

DOXOLOGIA

Iași, 2011

CUPRINS

Pr. Prof. Dr. Viorel SAVA

Cuvânt înainte 9

Mircea ABRUDAN

Sfânta Taină a Botezului în scrierile teologice
ale Mitropolitului Andrei Șaguna 11

Adrian AGACHE

An analysis of the Commentaries on the Lord's prayer
by Origen and Maximus the Confessor 24

Veronica ANTON

Problema timpului la Platon și Augustin 38

Andrei ATUDORI

Familia persoanei dependente de alcool – nevoi pastorale speciale 50

Silvia CERLAT

Incursiune în gândirea iudaică și creștină cu referire
la taina și împlinirea omului în familie 61

Simona CIOBANU

Anthropological perspectives in dialogue: modern psychology
and Fathers of the Philokalia 75

Ștefan COLBU

Mecanisme de păstrare a Ortodoxiei și ortopraxiei
în Biserica Răsăriteană 91

Ovidiu Iulian COROZEL

Elemente liturgice privind căsătoria în antichitatea păgână, la evrei
și la creștinii primelor veacuri 108

Constantin CREȚU

Non-eul budist (anattā) și consecințele sale
în problema suferinței 125

Constantin-Iulian DAMIAN

Strategii de prozelitism specifice noilor mișcări religioase 142

Daniel DASCĂLU

Modernitatea între religios și secular	157
Florin DRĂGOI	
O societate a clerului ortodox de la Dunărea de Jos la începutul secolului al XX-lea	172
Ionuț DUMA	
Islam și islamism	190
Ioan DURA	
Brahman <i>ekam-eva-advitiyam</i> – premiza non-dualismului vedantin	207
Paul-Cezar HÂRLĂOANU	
Scurtă incursiune exegetică asupra <i>Psalmului 86</i> din Biblia Ebraică	221
Speranța-Giulia HEREA	
Analiza unui model non-convențional de suport spiritual și psihiatric al bolnavilor cu suferințe psihice în contextul învățăturii creștin-ortodoxe	234
Mihai IFRIM	
Teologia pocăinței – repere vechitestamentare	253
Daniel JUGRIN	
Στέρησις – O formă a negației la Aristotel	268
Justin A. MIHOC	
Ascendit in caelum et sedet ad dexteram Deis: The Ascension of Christ in the gospels according to Mark and John	278
Gabriel NASTASĂ	
Învățămintul muzical la Mănăstirea Neamț (1950-1976)	294
Vladislav NEDELCU	
Percepția modelelor și valorilor (religioase) la adolescenții cu vârsta cuprinsă între 16-19 ani din Iași – studiu de caz	309
Petronela (Polixenia) NISTOR	
Depresia – patimă a lumii contemporane	326
Cristian-Vasile ONICA	
Animale permise și nepermise: <i>behemah</i> și <i>hayyah</i> între acceptare și excludere în Cartea Leviticul	344

Stelian PAȘCA-TUȘA*Yahwe Hanneni* – Inima rugăciunii psalmice.

Receptarea temei în literatura de specialitate 362

Alexandru PRELIPCEAN

De la imaginile neo-testamentare la iconografia secolului al VI-lea:

Condacul la nunta cea din Cana (ΕΙΣ ΤΟΝ ΕΝ ΚΑΝΑ ΓΑΜΟΝ)

al Sf. Roman Melodul. Perspectiva istorică, aspectele filologice

și teologia sa 379

Cristian PRILIPCIANU

Teologia numelor divine vechi-testamentare în exorcismele

Sf. Vasile cel Mare 406

Cezar PELIN

Elemente de ordin liturgic în lucrarea „Iconografia și întocmirile

din internul Bisericii Răsăritene”, a Patriarhului Miron Cristea 425

Nicolae V. PINTILIE

Revista Teologică de la Iași – „buna vestire” a teologiei românești 434

Alexandru ROȘU

Botezul în scrierile Sfântului Simeon Noul Teolog 450

Dragoș UNGUREANU

Rugul aprins – popas de spiritualitate 479

CUVÂNT ÎNAINTE

Pr. Prof. Dr. Viorel SAVA

*Decanul Facultății de Teologie Ortodoxă „Dumitru Stăniloae”,
Directorul Școlii doctorale, Iași*

Cu bucurie, prezentăm cel de-al III-lea volum al seriei „Studia Theologica Doctoralia”, realizat în urma ediției a III-a a Simpozionului internațional cu același nume, organizat de Școala Doctorală a Facultății de Teologie Ortodoxă „Dumitru Stăniloae” a Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, care s-a desfășurat la Iași în zilele de 16-17 mai 2011.

Simpozionul, ca și volumul rezultat în urma lui, se înscrie în preocupările Școlii Doctorale teologice ieșene de a continua o activitate dovedită a fi premieră în cercetarea teologică românească la acest nivel și cu o notă de particularitate aparte întrucât a apărut ca o inițiativă aparținând exclusiv studenților doctoranzi. Totodată această manifestare științifică a fost parte a unei ample manifestări la nivelul Patriarhiei Române pe parcursul anului 2011 care, prin hotărârea Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, din 6 iulie 2010, a fost declarat *Anul omagial al Sfântului Botez și al Sfintei Cununii*.

Inițiativa Școlii Doctorale ieșene a strâns la un loc peste patruzeci de doctoranzi din țară (București, Cluj-Napoca, Constanța, Iași) și din străinătate (Durham – UK, Winchester – UK, Tesalonic – Grecia), cercetători în domeniul teologiei dar și în alte domenii, precum istorie și filosofie, studii politice și administrative.

Din mulțimea concluziilor pe care le-am desprins în urma acestui simpozion și a experienței acumulate pe parcursul celor trei ediții pe care le numără „Studia Theologica Doctoralia”, câteva se cuvin a fi menționate aici. Mai întâi, aceste tipuri de activitate s-au dovedit a fi necesare, deopotrivă, pentru afirmarea școlilor doctorale și pentru formarea viitorilor cercetători. După Școala Doctorală a Facultății de Teologie Ortodoxă din Iași, această necesitate a fost resimțită și în alte Școli Doctorale, activități similare celor de la Iași înfipirându-se deja și în alte centre universitare. În strânsă relație cu aceasta subliniem faptul că întâlnirea tinerilor doctoranzi a fost sursa unor competiții științifice care nu pot avea ca rezultat pe

termen lung decât îmbunătățirea calității cercetării. Trebuie adăugat faptul că, lăsând libertate participanților de a prezenta referate din zona preocupărilor lor științifice, ne-am putut forma o imagine reală și, sperăm, completă a ceea ce se întâmplă în prezent în rândurile generației tinere de cercetători. Acest fapt ne ajută să evităm suprapunerea temelor de cercetare și să-i orientăm pe doctoranzi spre teme complementare celor aflate în studiu sau spre teme încă necercetate. În cele din urmă, merită subliniat faptul că majoritatea participanților s-au dovedit a fi bine informați asupra bibliografiei, în limba română și în limbi străine, din domeniul pe care se pregătesc să-l slujească.

Volumul pe care îl prezentăm aici conține doar o parte din referatele susținute în cadrul Simpozionului. Organizatorii Simpozionului și coordonatorii volumului și-au rezervat dreptul de a face o selecție, reținând doar acele materiale care corespund standardelor pe care și le propune colecția „*Studia Theologica Doctoralia*”. Oricum, cititorul va avea bucuria și plăcerea de a descoperi informații temeinice, unele inedite, pe teme variate de teologie și nu numai, care scot în evidență calitățile de cercetători ale autorilor și multitudinea preocupărilor lor.

Ne-am propus ca tezele de doctorat susținute în cadrul Școlii Doctorale a teologiei ieșene să fie publicate sub sigla colecției „*Studia Theologica Doctoralia*”, respectând formatul și însemnele acesteia. Lansăm, totodată, invitația și provocarea pentru toți tinerii doctoranzi și doctori care voiesc să se înscrie în acest proiect, asigurându-i că vom face eforturile cuvenite ca această colecție să fie una de referință pentru cercetarea teologică românească.

Mulțumim Înaltpreasfințitului Teofan, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei, pentru sprijinul acordat Școlii Doctorale din cadrul Facultății de Teologie Ortodoxă „*Dumitru Stăniloae*” din Iași cu prilejul tuturor activităților pe care ea le desfășoară și pentru binecuvântarea apariției acestui volum. Mulțumim Domnului Director Cătălin Jekel și echipei Domniei Sale de la Editura „*Doxologia*” a Mitropoliei Moldovei și Bucovinei, mulțumind în același timp tinerilor doctoranzi Ioan Dura, Cristian Onica și Andrei Atudorei pentru hărnicie, dăruire și competentă implicare în ceea ce numim și înseamnă „*Studia Theologica Doctoralia*”.